

СЬОМИЙ ЗАКОН ПЛЕБСОЛОГІЇ: ЗАКОН УЗАКОНЕННЯ ЗАКОННОГО СЕБЕ З УЧАСТЮ ПОМІРКОВАНОЇ ЛЮДСЬКОЇ МАСИ (ПОНЯТТЯ ТА ГЕНЕЗИС)

У статті через призму понятійного та генезисного характеру, комплексно досліджується плебсологічний як філософсько-правовий Закон узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси.

В статтє через призму понятійного и генезисного характера, комплексно исследуется плебсологический как философско-правовой Закон узаконивания законного себя с участием мудрой народной массы.

The article, in the light of conceptual and genesis character, fully examines the plebsological as philosophical and legal law of legalizing self-validation with participation of moderate mass people.

Постановка проблеми. Провести комплексне філософсько-правове дослідження у сфері плебсології як окремого вчення, зокрема його закону – Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси, у контексті поняття як дефініційного виміру та генезису.

Ступінь наукової розробки проблеми. Дослідженнями тематики плебсології та питань, пов'язаних з нею, займалися також О.Р. Михайленко, В.О. Корчинський, Ю.Г. Семенов, Л.І. Чулінда та ін.

Мета статті – сформулювати плебсологічну як філософсько-правову концепцію, у кшталті Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси, причім у дефініційно-генезисному аспекті.

Викладення основного матеріалу. Плебсологія є універсальний природно-соціально-правовий, причім феноменальний момент індивідуально-масового психологічного, юриспруденційного, історичного, політологічного, культурологічного, інформаційно-логічного та організаційно-структурного характеру, який у пропонованому вимірі висвітлений у формі: вчення, і що цікаво – не тільки для українського, але й світового права, а передусім, його філософії; окремого напрямку філософії права; міжгалузевої суспільно-правової науки. У дефініційному варіанті плебсологія – це інтегральна система філософсько-правових поглядів у формі вчення, нова міжгалузева суспільно-правова наука про масову участь мудрого простонароду та інших соціальних і національних груп, як і всього Українського народу та усіх народів світу, в праводержавотворчих та других позитивних і негативних природно-соціальних процесах, у тому числі глобалізмі і антиглобалізмі, фінансово-економічних, політичних системах і кризах, так само й світових, різного виду виборах, плебісцитах, рівночінно про захист: природи; прав та свобод людини і громадянина; гендерної рівності; сім'ї; національних та

соціальних груп; рідної національної, а також справедливої інтернаціональної державності; мов, культур та ін., з метою боротьби за мир та побудови, з дотриманням принципу національної державності, світового класичного громадянського суспільства.

Конституативною проблемою плебсології є вічне питання суперництва природного права та права хитрощів, що обопільно розподілені між людиною (основною масою населення) і державою (представниками органів її влади). Черговим же, сьомим логічно доведеним законом плебсології є Закон узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси. Актуальність означеного закону плебсології є більше аніж беззаперечною та безапеляційною, адже вона справді зумовлена істинними потребами модерного людського природно-правового та соціально-правового праксису, сутністю якого є повноцінна, тобто демократична правореалізаційна та право-державотворча діяльність, у тому числі з участю мудрого простонароду.

Тематикою Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси ні в Україні, ні за її межами, на жаль, ніхто з науковців не займався. А це з тих причин, що даний закон є новорозробленою плебсологічною як філософсько-правовою концепцією, яка пропонується вперше. Щоправда окремі аспекти зі сфери компонентів пропонованого закону все ж таки заслугоували деякої уваги дослідників. Так, з питань узаконення є наукові праці, що стосуються різнобічних правових векторів. Зокрема, А.О. Ткаченко досліджував питання зібрання узаконень і розпоряджень робітничо-селянського уряду України як джерела до вивчення правового регулювання банківської діяльності у 1917–1920 рр.[8], Ю.Я. Касяненко – узаконення (як енциклопедичний правовий інститут –М.С.) [1], В.А. Сердюк – узаконення права свідка на захист [5], К.О. Фоміна – узаконення місцевого референдуму [9].

У контексті зв'язку пропонованого плебсологічного закону з іншими модерними філософсько-правовими та другими науково-правознавчими концепціями автор вважає, що найбільш повно зазначений може прослідковуватися при його порівнянні з криміналістичною теорією судового пізнання [2].

Щодо причин започаткування і розвитку плебсології як філософсько-правового вчення, та його законів, а серед них і Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси, то основна з них може бути аргументована наступним чином. Генезис суспільних відносин в Україні, так само й правореалізаційної діяльності, національних право-державотворчих процесів, а особливо з участю мудрого простонароду, звичайно ж, зумовив розвиток правових наук, зокрема й філософії права. Це стосується передусім і плебсології як глибинного філософсько-правового вчення, а також його окремого концепту – Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси. Розроблення зазначеного закону спричинене безсторонньо існуючим зв'язком між окремими явищами суспільних процесів, що вмотивовані самою логікою

суспільного буття, причім в двоаспектній форматній субстанції. Перший логічний формат Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси передбачає, що названий є теоретичною розробкою плебсологічного як філософсько-правового характеру, яка насамперед не наділена ознаками догматизму. Хоча не має значення, яке вчення, тим більше філософсько-правового спрямування, незмінно має догматичний характер. Проте, філософсько-правове єство даного закону в кінцевому результаті матеріалізується в конкретну суспільно-практичну сферу. Зроблений висновок знаходить своє підтвердження у поглядах відомого українського філософа Г.С. Сковороди, який зазначав в одній зі своїх праць про те, що у всіх науках і мистецтвах плодом є вірна практика. Другий, цілком логічний вимір закону, що досліджується, у розумінні причин його започаткування і розвитку, висвітлює іншу наукову позицію. Так, формулювання у нормативно-правовому (а особливо в кримінально-галузевому як матеріально-правовому) значенні назви вказаного закону, на зразок гіпотези статті Особливої частини КК України – «Закон узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси», викликає у читача психологічну асоціацію нетипової новизни даної тематики, недостатності її дослідження та характеризується явними ознаками алегоричності, тобто загадковості.

Та все ж, основною причиною започаткування і розвитку плебсології в Україні як філософсько-правового вчення, а відповідно, і Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси, послугувала суспільно-історична зумовленість існування в соціумі природних явищ та соціальних подій, яково юридичних фактів, що не знаходили свого правового, або справедливого правового врегулювання. З цих причин предметом пізнання плебсології, а отже, і Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси постали природно-правові та соціально-правові протиріччя суспільного буття, що виникають між людиною (суспільством, як правило основною масою населення) і державою (органами її влади).

Завдання Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси полягає в максимальному сприянні, за відповідних умов і обставин, поновленню в суспільстві, а отже, і в державі нормального стану матеріальної законності. Важливе значення у даному разі відіграє плебсологічний інститут формальної природно-правової законності. Адже повнота сфери суспільної свідомості, плебсологічною як філософсько-правовою ідеєю формальної природно-правової законності, багато в чому суттєво, тобто позитивно впливає на якість типових правовідносин людина (суспільство) – держава (органи влади).

У даному разі слід зауважити, якщо у філософії права є загально визнаною дефініція, а відповідно, і концепція природного права, то з цілком логічних причин наявність такого зумовлює існування й певних природних закономірностей, котрі у філософсько-правовому форматі, тим більше плебсологічному, слід іменувати формальною природно-правовою

законністю. Ми визнаємо, що формальна природно-правова закономірність – це особливий філософсько-правовий вид законності. Отже, якщо у філософії права активно декларується теорія природного права, то це логічно означає, що має бути наявною також і сукупність положень про природну законність. А такою, на нашу думку, і є формальна природно-правова законність.

Завдання закону плебсології – «Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси» фактично вирішується через призму механізму його дії. З іншого боку, завдання пропонованого закону можуть знаходити форму своєї матеріалізації через систематизовану сукупність притаманних йому принципів як певних вихідних ідей, що безпосередньо з нього генерують, та на яких фактично і базується плебсологія в цілому. Перелік і класифікація принципів плебсології як філософсько-правового вчення та їх зміст автором в достатній мірі розроблені, втім, з відомих причин дане питання поки що мало риторичне. І все ж таки, принципи плебсології наділені, у більшій мірі, природними та природно-правовими ознаками. До першої групи ми відносимо принципи: природної закономірності (логіки суспільного життя); права на життя людини, а відтак, суспільства, співіснування з природою (а не її експлуатації), національної свідомості, національної державності та ін. Відповідно до другої групи, ті з них, що мають природно-соціально-правові ознаки – істини; абсолютності (лат. *absolutus* – довершений, необмежений, безумовний); історичної справедливості; розумного гуманізму (лат. *humanis* – людський, людяний); поєднання загальнолюдського та особистого; повноцінної об'єктивності, наднаціональних потреб заради порятунку людства та ін.

Закон узаконення самого себе з участю поміркованої людської маси – це універсальне і незмінне плебсологічне як філософсько-правове узагальнення, що ґрунтується на емпіричних даних суспільних відносин та правовідносин: людина – держава, а також відповідних відносин з природою, є описане логічними умовиводами, у тому числі і у формі рекомендацій, які відображають причинно-зумовлені зв'язки правореалізаційних та право-державотворчих процесів, так саме й з участю мудрого простонароду та сприяють поновленню матеріальної законності.

Пропонований плебсологічний (філософсько-правовий) закон, у деякій мірі, є похідним від інституту узаконення як правової субстанції, що підтверджена в теорії та практиці національної юриспруденції і не тільки. Так, у сьогоденнішньому українському мовленні слова «узаконуювати», «узаконую», «узаконити» є визнаними і тлумачаться в прямому і переносному розумінні. У прямому розумінні постають у двох значеннях: перше, – надавати чому-небудь сили закону, охоплювати, підтримувати що-небудь законом; друге, – легітимізувати. У переносному розумінні зазначені слова коментуються в таких варіантах: уводити в загальний обіг; вважати правильним, погоджуватися з чим-небудь; запроваджувати, узвичаювати [3, с. 610]. Та все ж, у національний лексичний фонд слово

«узаконення» увійшло з ділової та наукової російської лексики. Так, зокрема, відомий російський лексикограф С.І. Ожегов тлумачить слово «узаконение» у двох формах: перша – узаконити; друга – постанова, що має силу закону, а в застарілому офіційному кшталті розглядається також як збірник урядових узаконень (рос. «собрание правительственных узаконений»). С.І. Ожегов надав водночас пояснення і слову узаконити (рос. «узаконить») з похідними словами у відповідних відмінках (рос. «—ною», «— нить», «— ненный»), яке роз'яснив у таких значеннях: надати чому-небудь законну силу; узаконити порядок, що існує. [4, с. 719]. А нормативно-правовим джерелом до ініціювання процесу урядового узаконення (запровадження узаконення) послуговував Акт законодавства Російської імперії – Судовий статут 20 листопада 1864 р., у якому російський законодавець вперше і застосовував даний термін. Окрім того, «узаконення» як акти законодавства загального характеру видавалися також і в період радянської державності. І перші, – нормативно-правові акти Російської імперії, і другі, – нормативно-правові акти періоду радянської державності друкувалися у відповідних збірниках. Так, в добу Російської імперії світ побачила збірка «Зібрання узаконень і розпоряджень уряду» (1863–1917). А згодом, з приходом до державної влади у Санкт-Петербурзі більшовиків, проблема узаконення набула новітнього політико-правового змісту. Справді, у 1920 році в Москві було видано збірку узаконень і розпоряджень робітничого і селянського уряду, де знайшли систематизацію 130 декретів радянської влади [7]. У подальшому зібрання узаконень і розпоряджень на території Росії доповнювалися та були видані по 1938 рік включно («Зібрання узаконень і розпоряджень Робітничо-селянського уряду РСФР» (1917-38)) [1, с. 176].

Тематика узаконення, як особливо зумовленого комуністичною державною ідеологічною доктриною, новоствореного юридичного процесу, у подальшому право-державотворчому поступі, що тривав під егідою російської національної доктрини, знайшла ознаки політичного відображення у творчості культурних діячів: поетів, письменників, художників та ін. А завданням новітньої еліти держави постала проблема «вкратити» у свідомість радянського суспільства думку – турбуватися передусім про державу. Заради об'єктивності все ж, необхідно зазначити, що у свідомості будь-якого повноцінного одержавленого суспільства завше майорить гасло: «Вірте в державу як матір рідну, якщо вона обдурить вас, то тільки в ім'я вашого ж блага, та блага ваших нащадків!». У додаток, на підтвердження істинності пропонованої плебсологічної аксіоми, наведемо також віршовані рядки російського автора І.Д. Шаферана, який у своєму відомому вірші «Комсомольська традиція», у наступному поетичному виразі сформував відносини людина – держава: «Спочатку думай про Батьківщину, а про себе потім».

В Українській Соціалістичній Радянській республіці видавалась збірка «Собрание узаконений и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины» (1919 р.). Наприклад, Конституція УСРР, що

була прийнята Президією III Всеукраїнського з'їзду Рад у м. Харкові 10/14 березня 1919 р., знайшла своє оприлюднення саме у зазначеному збірнику [6, с. 247-280]. Окрім того, узаконення і розпорядження робітничо-селянського уряду України за 1919 рік видрукувані і в газеті «Киевские ведомости». Узаконення і розпорядження тогочасного уряду України у подальшому були видані також за період 1919-1928 рр., зокрема, у «Зібранні узаконень і розпоряджень Робітничо-селянського уряду України» (1919–28) [1, с. 176].

Констатоване означає, що поняття узаконення як відповідний законодавчий процес, з його належними суб'єктами, все ж таки історично передує і може мати постійний та тимчасовий характер. Однак, нині в українській правореалізаційній діяльності слово «узаконення» у більшості випадків вживається в переносному значенні. Насправді ж, йдеться про легітимізацію права людини на певний об'єкт. Так, у адвокатській практиці в даний час в Україні існує надання правової допомоги (за індивідуальною ініціативою людини, яка бажає легітимізувати (узаконити) своє право на певне соціальне благо) з питань узаконення самовільно збудованого житла, надвірних та інших споруд. З цього приводу досить часто, наприклад, у людних місцях м. Києва (в основному на бетонних стовпах, що призначені для системи електричних мереж) можливо зустріти оголошення адвокатів такого змісту: «узаконення самовільних будівель, далі – номер телефону адвоката». Звісна річ, що після збирання пакету необхідних документів, адвокату, який виконує відповідні представницькі функції з метою легітимізації (узаконення) того ж самовільно збудованого, у свій час його клієнтом житла доводиться у встановленому порядку звертатися до суду. Легітимізація (узаконення) самовільно збудованих житлових та інших об'єктів здійснюється також через міську (районну) адміністрацію (раду). З цією метою забудовник особисто або за участі адвоката подає до зазначеної інстанції необхідний перелік документів. Даний, перший, вид легітимізації (узаконення) як узвичаєння права людини на певне благо слід іменувати консультативним. Розвиваючи думку, можливо припустити, що провідну роль у зазначеній правореалізаційній діяльності і в психологічному, і в юридичному розумінні відіграє адвокат.

Подальший, другий вид легітимізації (узаконення) як узвичаєння стосується поновлення людиною втраченого нею права на певне благо. Пропонований ініціативний вид легітимізації (узаконення) є своєрідним способом, який допомагає людині відновити право на певні матеріальні цінності, якого вона позбулася з тих чи інших причин. Це стосується, наприклад, звернення особи до суду з метою поновлення втрачених строків на успадкування майна – житла, автотранспортних засобів та ін. після смерті родича. Легітимізація (узаконення) у формі узвичаєння може мати й інші види окрім названих двох, усе залежить від тих ознак, що будуть обрані дослідником за основу відповідної класифікації. Наприклад, звернення людини до держави з питань легітимізації (узаконення), тобто

узвичаєння свого права на певне благо логічно передбачає, що по-перше, названа проблема може стосуватися сфери будь-якої галузі права, а отже, відповідними миротворчими інстанціями можуть бути не тільки органи судової системи, але усіх гілок державної влади і не тільки.

По-друге, оцінюючи висловлене варто зазначити, що той чи інший вид легітимізації (узаконення), тобто узвичаєння, незалежно від правового способу його процесуальної реалізації, багато в чому зумовлений цілою низкою начебто другорядних факторів, які є притаманними уповноваженому представнику влади як ведучому суб'єкту відповідних правовідносин. Так, суб'єкти вирішення актуальної для людини тематики легітимізації (узаконення) як узвичаєння є фахівцями різних галузей знань, які наділені іншими індивідуальними характеристиками, у тому числі анатомо-фізіологічного та психологічного плану. Питання психічного стану компетентного суб'єкта, наприклад, слідчого, судді, рівня фахових здібностей кожного з них, індивідуальної культури, правосвідомості, національності, особистих вподобань, симпатій і антипатій, звичайно ж, мають далеко не другорядне значення у проблемі процесу узаконення як узвичаєння, а іноді вони є визначальними. Дохідливо збагнути, що результати процесу легітимізації (узаконення) багато в чому залежать також від зовнішніх обставин: економічної, суспільно-політичної, кримінологічної ситуації в державі, регіоні, районі, а інколи від стану міждержавних стосунків.

Висвітлені два види легітимізації (узаконення) – консультативний та ініціативний, в реальній дійсності українського правореалізаційного процесу тривають без участі поміркованої людської маси. А окремі випадки формального долучення до них тієї чи іншої соціальної групи не мають жодних ознак, характерних для Закону узаконення законного себе з участю поміркованої людської маси.

Використані джерела:

1. Касьяненко Ю.Я. Узаконення / Ю.Я. Касьяненко // Юридична енциклопедія: В 6 т./ Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: «Українська енциклопедія», 1998. – Т.: Т-Я, 2004. – 768 с
2. Котюк І.І. Теорія судового пізнання: [монографія] / Іван Ілліч Котюк. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 435 с.
3. Новий тлумачний словник української мови: У 3 тт. 42 000 слів. Т.3: П-Я. Видання друге, виправлене / Укладачі: Василь Яременко, Оксана Сліпушко. – К.: Аконті. – 862 с.
4. Ожегов С.И. Словарь русского языка: 57 000 слов / С.И. Ожегов; Под ред. И.Ю. Шведовой. – 18-е изд., испр. – М.: Русс. яз., 1986. – 798 с.
5. Сердюк В. Зміни до КПК України: узаконено право свідка на захист / Віталій Сердюк // УНІАН-Право. 27 вересня 2011 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://rights.unian.net/ukr/detail/4595>
6. Собрание узаконений и Распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства Украины. 2-е издание. – Харьков, 1919. 1-30 июня. – С. 247-280.
7. Собрание узаконений и распоряжений рабочего и крестьянского правительства. Систематический сборник важнейших декретов 1917-1920 г. – М., 1920. – 271 с.

8. Ткаченко А.О. Зібрання узаконень і розпоряджень робітничо-селянського уряду України як джерело до вивчення правового регулювання банківської діяльності у 1917-1920 рр. / Анатолій Олександрович Ткаченко // Сумський історико-архівний журнал / Збірка наукових праць. – Вип.1. – Суми: Видавництво СумДУ, 2005. – 116 с. – С.62-69
9. Фоміна К. «Узаконення» місцевого референдуму / Катерина Фоміна // Правовий тиждень. №42(168). 20 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1468.

Рецензент: к.ю.н., професор Литвин О.П.